

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Asiel en Migratie

> Retouradres Postbus

Aan: Minister van Asiel en Migratie

Adres: Turfmarkt 147

Datum 12 maart 2026

Betreft Aanbieding rapport IND nieuwe asielprocedure

Geachte heer Van den Brink,

Met deze brief bied ik u een rapport aan waarin wordt ingegaan op de impact van de nieuwe asielprocedure voor de IND, de ketenpartners en aanvragers.¹ Ik verzoek u dit rapport met deze aanbiedingsbrief door te geleiden naar beide Kamers.

In mijn brief van 23 januari jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de noodzaak van aanpassing van de asielprocedure, de verwachte effecten van het Asiel- en Migratiepact (hierna: Pact) en de samenhang met andere wetsvoorstellen, de Asielnoodmaatregelenwet en het wetsvoorstel invoering tweestatusstelsel.² Over afzonderlijke maatregelen uit deze wetten is uw Kamer eerder geïnformeerd via separate uitvoeringstoetsen, deze vallen daarom buiten het voorliggende rapport.³ Het rapport bevestigt het eerder geschetste beeld en concretiseert de uitvoeringsgevolgen op basis van de huidige stand van de implementatie. Daarnaast biedt het inzicht in de gevolgen voor ketenpartners en voor aanvragers.

Impact van de nieuwe asielprocedure

De IND verwacht op 12 juni 2026 te starten met de uitvoering van het Pact. Op basis van de huidige inzichten verwacht de IND de nieuwe termijnen na te leven en de instroom bij te houden.⁴ Daarbij wordt rekening gehouden met een ingroeipad. De start per 12 juni 2026 markeert het begin van de nieuwe werkwijze, de volledige effecten van de nieuwe werkwijze worden richting 2027 gerealiseerd.

Het rapport bevestigt dat de screening per 12 juni 2026 uitvoerbaar is op de aanmeldlocatie Ter Apel. Door de screening door de IND zelf uit te voeren en te integreren in het asielproces, worden overdrachtsmomenten in de keten beperkt en kan informatie eerder worden opgehaald ten behoeve van het hoor- en beslisproces. Dit biedt kansen voor versnelling en vereenvoudiging.

Op 29 september 2025 is de IND verzocht de uitvoering van de juridische counseling op zich te nemen.⁵ De IND treft voorbereidingen om deze taak daarom per 12 juni 2026 uit te kunnen voeren. Gezien het moment waarop de IND is gevraagd deze aanvullende taak op te pakken en de daarmee samenhangende korte implementatietermijn, kan de IND op 12 juni 2026 enkel een minimale inrichting implementeren. De IND verwacht op dat moment te

¹ DT&V, COA, Nidos, advocaten, Raad voor de Rechtspraak en Raad voor de Rechtsbijstand. Partijen zijn gekozen waarvoor de grootste impact verwacht wordt.

² Brief aan de Ministers van de IND, analyse uitvoerbaarheid Asiel- en Migratiepact IND, 23 januari 2026

³ Aanbiedingsbrief aan de Ministers van de IND, totaalbeeld Asielnoodmaatregelenwet/ Tweestatusstelsel, 23 september 2025

⁴ Conform de Meerjaren Productie Prognose (MPP) 2025, op 26 september 2025 gedeeld met de Kamer.

⁵ Kamerbrief, invulling van juridische counseling en rechtsbijstand, 29 september 2025

Immigratie en
Naturalisatiedienst
Error! Unknown document
property name.
Error! Unknown document
property name. Rijnstraat 8
2515 XP
Error! Unknown document
property name.
Error! Unknown document
property name.
Error! Unknown document
property name. Error!
Unknown document property
name.
Error! Unknown document
property name. Error!
Unknown document property
name.
Error! Unknown document
property name.

kunnen voldoen aan de minimale vereisten, met een fysieke inrichting in Ter Apel. De IND voorziet op 12 juni 2026 geen fysieke of digitale infrastructuur buiten Ter Apel. In de periode daarna zal de inrichting van juridische counseling verder uitgerold worden.

**Immigratie- en
Naturalisatiedienst**

Uit eerdere uitvoeringstoetsen blijkt dat het tweestatusstelsel leidt tot een aanzienlijke structurele werklastverzwaring. De capaciteitsbehoefte verschuift binnen de IND richting de versnelde procedures en de beroepsfase. Deze verschuiving naar beroep hangt samen met keuzes die in de eerdere asielwetgeving zijn gemaakt, het Pact leidt daarmee niet tot een aanvullende verschuiving bovenop de effecten die reeds waren voorzien. Het vervallen van nationale processtappen beperkt deze extra werklast. Om te kunnen voldoen aan de kortere termijnen is het vervallen van deze processtappen essentieel. Het schrappen van deze stappen zorgt voor minder wachtmomenten tussen de verschillende procedurestappen en hiermee wordt uiteindelijk de doorlooptijd verkort.

De optelsom van deze veranderingen heeft niet alleen gevolgen voor de IND zelf, maar werkt door in de keten. Een aanzienlijk effect op de beroepsprocedures is te verwachten. Dit blijkt uit de eerdere uitvoeringstoetsen en wordt bevestigd in het onderliggende rapport. Bij de rechtspraak, advocatuur en ook de IND moet rekening gehouden worden met extra beroepsprocedures. Het is onontkoombaar dat hiervoor extra juridisch geschoold personeel geworven moet worden. Ook de verwachte kortere doorlooptijden bij de IND hebben effect op ketenpartners. De DT&V zal bij kortere doorlooptijden bij de IND moeten opschalen. Voor het COA verkort de opvangduur, mits doorstroom uit de opvang en rechterlijke afhandeling gelijke tred houden.

De nieuwe asielprocedure betekent, voor aanvragers die vanaf 12 juni 2026 een aanvraag indienen, sneller duidelijkheid over hun aanvraag. Tegelijkertijd wordt een grotere mate van zelfredzaamheid verwacht.

Randvoorwaarden

De impact van de nieuwe asielprocedure is gebaseerd op de veronderstelling dat de voorziene aanpassingen aan de asielprocedure in stand blijven. Het vervallen van nationale processtappen is voor de IND essentieel om binnen de kortere Europese termijnen te kunnen werken. Daarnaast is het noodzakelijk dat de IND voldoende tijd krijgt om eventuele wijzigingen, die voortvloeien uit de parlementaire behandeling, zorgvuldig te implementeren. De IND kan niet garanderen dat wijzigingen ook per 12 juni 2026 doorgevoerd kunnen worden. De IND vraagt om bij eventuele wijzigingen de uitvoeringsgevolgen mee te wegen en verzoekt om de Uitvoeringswet tijdig te behandelen.

In het wetsvoorstel is opgenomen dat onverplichte nationale stappen na inwerkingtreding niet meer worden toegepast in lopende zaken waarin nog geen besluit is genomen. Het is voor de IND essentieel dat de verschillen tussen de procedure voor asielaanvragen die voor 12 juni 2026 zijn ingediend en de aanvragen die vanaf 12 juni 2026 zijn ingediend zo beperkt mogelijk blijven. Indien de uitvoering wordt belast met het in stand houden van de oude asielprocedure, komt het naleven van de nieuwe Europese termijnen onder druk te staan.

Ik ga graag met u en de Kamers in gesprek over onze bevindingen.

Met vriendelijke groet,

Rhodia Maas
Directeur-Generaal IND